

BENÁTSKO

MATTEO
STRUKUL

GIACOMO
CASANOVA

Sonáta zlomených srdcí

LA GIVDECA

La Groce

S. Ioan Bat.

GIACOMO CASANOVA

SONÁTA ZLOMENÝCH SRDCÍ

© 2018 Mondadori Libri S.p.A., Milano
Published in accordance with MalaTesta Lit. Ag. Milano

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Helena Tůmová, 2020
Cover © Mondadori Libri, 2020
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2020

ISBN 978-80-277-0650-1 (pdf)

MATTEO STRUKUL

GIACOMO CASANOVA

SONÁTA ZLOMENÝCH SRDCÍ

Silvii...
a mému milovanému
Benátsku

DÍL PRVNÍ

~ LÁSKA ~

(ČERVEN-ČERVENEC 1755)

ŠIBENICE

Na jedné straně okřídlený lev. Na druhé svatý Teodor. Kolem dav, řvoucí a zuřivý. Nesourodá, vztekem sinalá záplava lidí, v níž se přes sebe jak vlny převalují špinavé tváře nebožáků, obličejů znetvořených úšklebky a opovržením, s černě podbarvenýma očima a voskově napudrovanými nosy. Obchodníci, kotláři, hostinští a prodavači voňavek, služebné a komorníci, kurtizány, bohatí páni a dámy s bělostnou pletí, nechybí ani žebráci, řezníci, ba dokonce děti: jeden jako druhý, alespoň v tuto chvíli, všichni v napjatém očekávání, aby jim neunikl ani okamžik té hrůzné a zároveň neodolatelné podívané.

Přímo před nimi stojí na dřevěném pódiu odsouzenec.

Občas mu někdo zahrozí pěstí, občas kdosi vykřikne znechucením.

Bělavá hejna racků nad šibenicí pokřikují své krákoravé litanie. Jako by se pod vidinou budoucí hostiny nemohli dočkat, až si volátka nacpou tím, čím se člověk zanedlouho stane – odpadem a lejnem.

Odsouzencovy oči jsou vytřeštěné. Po tvářích mu tečou slzy, jež mu spolu se slinami a bahnem vytvářejí na obličejí lepkavou krustu. Za jeho zády se na hladině laguny svatého Marka pohupují v jakémsi morbidním tanci gondoly. Po jeho pravici, vysoko nad hlučícím davem, se tyčí vybělené, sluncem zalité arkády Dóžecího paláce.

Jarní slunce ledabyle rozhazuje svými paprsky, které se barví tu do oranžova, tu se hbitě zatetelí na hladině laguny, zažehávající ji barvou

roztaveného jantaru. Odsouzenec pootočil hlavu. Očima sklouzl ke kovové kádi na stole, v níž ležely kleště, ztmavlé krví, která ještě nestačila zaschnout. V zarudlé lázni plavaly zuby.

Jeho.

Měl chuť si odplivnout. Ale rty zůstaly pevně sevřené v měkkém vězení jeho tkání, zatímco jazyk bezcílně rejdl v prázdných otvorech po vytržených špičácích.

Strach mu šířal útroby. Chtěl křičet, ale nedostávalo se mu vzduchu. Místo něho mu hrud' drtil tíživý kámen, jenž mu pomalu krátil dech.

V pahýlu mu zběsile pulzovalo. Bolest ho zaplavovala ve vlnách od zápěstí k rameni a pak po zbytku těla, rvala mu maso jako krvelačné harpuny.

Když mu usekli ruku, lazebník mu s pomocí drábů omotal kusem vepřovice to, co mu z ní ještě zbývalo. Nechtěli, aby vykrvácel.

Alespoň ne hned.

Do šíje se mu pomalu zakusovala oprátka, dychtivě a lačně, jako by mu chtěla připomenout, co bude vzápětí následovat. Na tribuně potažené černou látkou zahlédl státní inkvizitory. Cítil jejich upřené pohledy, kterými ho beze slova pozorovali, rty pevně sevřené, oči přimhouřené do úzkých štěrbin, připomínajících řezné rány.

Vypadali jako sýčkové, nevěstíci nic dobrého, a plni odporu ho nespouštěli z očí.

Louče, ohřívadla a svíce olizovaly svými šarlatovými jazyky vzduch, jenž se pomalu halil do večerního šera v odlescích krvavého západu.

Červený inkvizitor sklonil hlavu na znamení souhlasu.

Zvedl ruku.

Kat začal pomalu otáčet dřevěnou kládou.

Dav propukl v jásot.

Odsouzenec zaslechl zlověstný skřípot ozubeného kola, odpočítávajícího jeho poslední okamžiky.

Lano se napjalo. Odsouzený ztratil oporu, kterou mu poskytovala prkna dřevěného lešení.

Smyčka mu krátila dech. Nohy se vymrštily do vzduchoprázdna.

Zatímco se svět před jeho očima měnil v jediný karneval smrti, zdravou paží se pokoušel zachytit provaz. Z úst mu vyšel jen němý výkřik. Spatřil svůj pahýl, omotaný vepřovicí, pohupující se ve vzduchu jako něco, co k němu už dávno nepatří.

Stoupal vzhůru v pevném objetí oprátky a celé jeho tělo se třáslο v marné snaze spočinout opět nohama na pevné zemi.

Špičky jeho bot tančily ve vzduchu.

Tělo se vypjalo v posledním záchvatu křeče.

Naposledy v chřípí ucítil zahnívající zápach laguny, ale na všechno už bylo příliš pozdě. Benátky mu právě z těla vymačkaly všechen život a teď se jako zrádné děvky kochaly pohledem na jeho agónii, vysávající mu z těla poslední kapky života.

Dokud nezůstal viset bez hnutí, dokud se jeho skelné oči neobrátily v sloup.

Oběšený.

Na náměstí svatého Marka.

NÁVRAT DO BENÁTEK

Tvář mu rámovala neposlušná kštice dlouhých bujných vlasů, černých jako uhl. Oči, zčásti schované pod záplavou zvlněných pramenů, opovážlivě jiskřily modrozelenou barvou moře a prozrazovaly neobyčejnou energii svého nositele. Úsměv, jenž se mu usadil na tváři, když se uvelebil za dřevěným stolem, odhaloval řadu bílých zubů.

V ruce si pohrával se skleněnou číší, *goto*, jako by váhal, zda má smočit rty v jiskrné malvasii, kterou mu právě nalili.

Šenkovna Cantina Do Mori v benátské čtvrti San Polo nedaleko mostu Rialto rozhodně nepatřila mezi nejvyhlášenější benátské krčmy, *bacaro*, vlastně by se dalo říct, že se těšila té nejhorší pověsti, neboť ji měli v oblibě nejružnější šejdíři a dobrodruzi nejhrubšího zrna. Ale byla to nejstarší putyka v Benátkách a na jednom se shodovali všichni: nalévali tady to nejlepší víno v celé *Serenissimě*. Sklenici vína v šenkovně Do Mori se nic nevyrovnalo.

Kromě toho měla ještě něco, co ji činilo výjimečnou: dva vstupy – jeden z *calle* Do Mori, druhý z *calle* Galeazza. A protože byl Casanova mužem, jakým byl, byly dva vstupy, či lépe řečeno dvě únikové cesty tím nejužitečnějším, co si mohl od krčmy přát.

Toto skromné, neokázalé místo, vybavené jen pár dřevěnými sudy místo stolů, několika sedáky vycpanými slámou a dlouhou dubovou lavicí, věrně odraželo povahu svého majitele, jímž nebyl nikdo jiný než

Marco Spinazzi: kus chlapa s hroší kůží a s culíkem vlasů černých jako saze, jenž budil dojem, že právě vylezl z podpalubí pirátského škuneru.

A přesto měli to odpoledne hosté v šenkovně Do Mori kromě opěvování skvělého vína či klábosení o nešťastných událostech, které zaplavovaly Benátky v nejtemnějším a nejsložitějším období jejich dějin, ještě jeden vážný námět k hovoru.

Nebylo totiž pochyb o tom, že někteří z nich znají přinejmenším z doslechu onoho muže s dlouhými vlasy, který před malou chvilí vstoupil do nálevny a jenž se právě rozhodl, že své rty přece jen smočí v poháru vína.

A právě proto, že jim jeho pověst nebyla cizí, si moc dobře uvědomovali, že jeho návrat nevěstí nic dobrého.

Sem tam si ho některý z hostů nenápadně změřil pohledem.

Muž byl oblečený v elegantním kabátci popelavě hnědé barvy, pod nějž si oblékl dobře padnoucí vestu a vyšívanou košili s nabíranými rukávy. Na nohou měl vysoké boty z nablýskané kůže. Paruku neměl, místo ní si svou bujnou kštici stáhl na zátylku černou sametovou stuhou.

Dobrodruh, svůdce, šermíř a kabalista, tento muž proplouval jako ryba ve vodě mezi výzvami a souboji, neřestmi a lstmi. Jeho jméno bylo synonymem potíží. Vydržet jeho pohled déle, než bylo zdrávo, se mohlo stát osudným.

Kdyby hosté šenkovny bývali tušili, co je za krátkou chvíli čeká, bez meškání by se vypařili jako pára nad hrncem.

Ale to se nestalo. To, co se vzápětí odehrálo, bylo jen vrtošivou hříčkou osudu a k tomu ještě jednoho tvora, jenž jako jediný – je-li řeč o smůle – mohl překonat i tohoto nepřemožitelného šampiona.

Tím stvořením byla žena.

A navíc žena neskonale půvabná.

Když vstoupila do místnosti, jako by do ní zavanul čerstvý vítr. Její krása působila až nestoudně vyzývavě, jako by se bavila tím, jak si dokáže podmanit své okolí. Na sobě měla smaragdově zelené šaty, jež ještě víc

podtrhovaly kaštanovou barvu jejích nádherných vlasů, vyčesaných do rafinovaného, přesto však vkusného účesu, jenž dával vyniknout jejich čokoládovým odleskům. Koutky jejích plných malinových rtů se zvedaly v nenuceném úsměvu a výraz její tváře prozrazoval bezstarostnou hravost, která z ní okamžitě činila ženu mimořádně žádoucí.

Hostinský nenápadně obrátil oči v sloup v předtuše nastávajících potíží.

A ty se dostavily.

Muž v bílé paruce s arogantním výrazem ve tváři, jenž byl ještě před malou chvílí zabrán do rozhovoru se svými kumpány, vypadal, že si rozhodně nenechá ujít příležitost, aby si tak půvabnou květinu utrhl pro sebe. A pak ji zašlapal do prachu.

„Podívejme, ne všichni tví hosté jsou prostáci a budižkničmové, že, Marco?“ Mrkl na hostinského, jako by s ním chtěl uzavřít chvilkové spojení. Ten ale vyhybavě mlčel.

Pak muž, povzbuzený nastalým tichem, pokračoval: „Má paní, jsem rytíř Andrea Zanon, od této chvíle váš oddaný služebník. Zapřísahám vás, budete-li cokoli potřebovat, jsem vám k službám.“

Žena si ho změřila svým jiskrným pohledem, jako by takový druh přivítání čekala. Pak si chvíli beze slova prohlížela ostatní hosty a při tom její šedé oči zahořely jako dva plamínky. Nakonec odpověděla.

„Urozený pane, jmenuji se Gretchen Fassnauer a sloužím hraběnce Margarethe von Steinberg. Hledám osobu, s níž by si moje paní ráda promluvila.“

Slova plula s nedočkavostí na tónech jejího zastřeného hlasu a odhalovala bezchybnou italštinu s patrným rakouským přízvukem.

Zanon si nervózně odkašlal, vypjal hrud' a přistoupil k ní blíž.

„To je věru úžasná zpráva,“ poznamenal. „Avšak mohu-li vám radit, bude lepší, když tuto osobu budete hledat v mé společnosti. Benátky nejsou nic než jeden velký labyrint a dáma tak půvabná – a k tomu neznalá jejich zákoutí – by v nich mohla bez průvodce dojít nenávratně škody.“

Přestože se kavalír snažil, seč mohl, aby působil uhlazeně a kultivovaně, jeho hlas prozrazoval podrážděnost a úlisnost. Žena dělala, jako by to neviděla, a jen se usmála.

„Děkuji vám,“ řekla se sotva postřehnutelným nádechem zlomyslnosti, „ale vím přesně, kde mám hledat.“

Zanon dělal, že to přeslechl, a přiblížil se k ní nyní již s neskrývanou obhroublostí.

Hosté v šenkovně byli jako opaření ze zjevení Gretchen, z té vskutku zvláštní a nezvyklé situace, a ani nedutali v napjatém očekávání: nikdo by nikdy nepovažoval pohostinství Do Mori za vhodné místo pro půvabnou dámu, a navíc cizinku! Ale navzdory etiketě a všem konvencím se právě to nyní odehrávalo přímo před jejich očima. Vědomi si zvláštnosti té chvíle, všichni jako jeden muž zatajili dech v očekávání, jak se celá situace vyvrbí. Jako by rytíř Zanon svým neomaleným chováním zrcadlil i jejich společnou, nevyřčenou touhu.

Zdálo se, že jediný, koho ten výjev nezajímá, je džentlmen s dlouhými havraními vlasy, jenž právě dopíjel poslední doušky své malvasie a bez jakéhokoli náznaku spěchu si vychutnával její vůni, neboť víno pro něj bylo očividně zdrojem nesmírného potěšení. A tak se jen neznatelně pousmál pod vousy.

„Tak to si tedy poslechněme,“ naléhal na ni Zanon, „kdo je ten člověk, jenž si zasluhuje pozornosti vás i vaší paní?“

V jeho hlase se opět mísil posměch se špatně skrývanou podrážděností. Pak neomaleně položil svou mdlou, odulou ruku na půvabnou ručku mladé ženy. Poklekl, pozvedl si její ruku k ústům a vtiskl na alabastrovou pleť polibek mnohem delší, než by se slušelo.

Tentokrát se Gretchen neusmála. Pokusila se mu vysmeknout, ale marně. Zanon ji pevně držel za zápěstí. Začalo ji to bolet.

„No tak, přátelé,“ obrátil se Zanon na své dva kumpány, „což bychom téhle sladké křepelice ukázali, jak to chodí v benátských zákoutích?“

Oba kumpáni se hýkavě rozesmáli.

Gretchen, očividně rozčilená, jen stěží skrývala své opovržení.

„Pusťte mě!“ vykřikla. „Hledám pana Giacoma Casanovu. Nepřišla jsem za vámi! Jsem přesvědčená, že ho najdu tady.“

Zanon zůstal jako opařený. To jméno mu samozřejmě nebylo cizí, ale nepatřilo zrovna k těm, která by vyslovoval s lehkým srdcem.

Džentlmen s dlouhými černými vlasy už na nic víc nečekal, položil svou číši na stůl a vstal. Pak se obrátil k Zanonovi a s žertovným nádechem v hlase mu řekl:

„Pane, rádím vám dobře, pusťte ručku té mladé dámy.“

Zanon vypadal, jako by nevěřil svým vlastním uším. Co je to za hejska, že se jemu, Zanonovi, opovažuje říkat, co má dělat?

„Nebo co?“

„To hned uvidíte.“

„K vašim službám...“

Zanon však nestačil větu doříct.

Muž s havraními vlasy mu vlepil pořádnou facku. Zanon cítil, jak mu ruka v kožené rukavici drtí tvář. Silou nárazu mu hlava doslova odskočila dozadu.

Dřív než si stačil uvědomit, co se vlastně děje, dopadla mu na břicho další dobře mířená rána a pořádně mu zamíchala vnitřnostmi. Zanon se znovu naklonil, tentokrát dopředu. V puse ucítil hořkou pachutí vzteku. Stačil jen zahlédnout naleštěné špičky útočnickových bot, když ho ten zuřivec chytil pod krkem a mrštil jím po hlavě na jeden ze sudů, takže se do vzduchu vzneslo vše, co na něm ještě před chvílí leželo.

Sklenice, džbány i lahve se sesypaly na zem a pokryly ji zmetí keramických a skleněných střepů.

Zanonova tvář se obtiskla na dřevěnou desku stolu, zatímco jeho levice zoufale hledala nějakou oporu ve vzduchu, až si nakonec smáčel své bělostné rukávce v kalužině tmavě rudé krve, která po něm zůstala na stole, a svezl se k zemi jako pytel brambor.

Černovlasý muž se usmál a s bezchybnou elegancí se uklonil.

„Giacomo Casanova, má paní,“ řekl a upřeně se Gretchen zadíval do perleťově šedých očí, „k vašim službám.“

Právě v tom okamžiku si mladá žena zakryla ručkou své krásné rty v němém výkřiku, neboť oba Zanonovi kumpáni se zrovna zvedali ze židlí.

Vypadalo to, že se šenkovna brzy promění v kůlničku na dříví.

Marco Spinazzi neváhal dlouho. Tohle bylo jeho *bacaro* a pomalu se schylovalo k tomu, že z něj bude hromada třísek. Čekat ještě o minutu déle by znamenalo dopustit se největší chyby století.

„Pánové, zapřísahám vás, jděte se prát ven,“ prosil je naléhavě, ale marně.

Bylo příliš pozdě.

Jeden ze Zanonových kumpánů rozbil o kraj lavice lahev a teď jí máchal jak nabroušeným nožem, jehož rozšklebené skleněné hrany byly připravené zahryznout se do lidského masa. Druhý ze společníků popadl vycházkovou hůl, odhodil pouzdro a odhalil blýskavé ostří.

Oba se pomalu přibližovali ke Casanovovi, ceníce zuby jako hladoví predátoři.

Giacomo Casanova se nenechal vyvést z míry.

Usmál se na Gretchen.

„Omluvíte mě na chvíli?“ zašeptal.

Po těch slovech se otočil. Pravou rukou sebral z jednoho ze sudů, který měl na dosah, kameninový džbán, v levé ruce sevřel vidličku a takto vyzbrojený se postavil svým dvěma útočníkům.

STÁTNÍ INKVIZITOR

V elkolepá pokladnice, již představoval Dóžecí palác, byla alfou i omegou benátského politického života, spojující v jedno rafinovaný jazyk vlády a řádu s hadím syčením těch, již byli připraveni se zaprodat, jen aby mohli za každou cenu vyšplhat po sebestrmějších příčkách kariéry a osobního zisku. Její dvojí tvář, vytesaná do ideálu a korumpovaná okolnostmi, jako by se poodhalovala v začouzených stínech nadcházejícího soumraku, v němž poblikávala světla pochodní a luceren jako pekelné oči.

Okřídlený lev svatého Marka tu stál nehybně jako věrný strážce paláce. Světelné kužely vrhaly rumělkové záblesky na mohutné sloupořadí a na elegantní vzdušné arkády, a podtrhovaly tak kouzlo bílo-červených obrazců na mramorové fasádě. Hrotité cimbuří obíhalo v mrštném rytmu po obvodu obou palácových stěn, z nichž jedna směřovala k náměstí svatého Marka a druhá k molu.

Ve stroze zařízené síni státních inkvizitorů, nacházející se ve druhém patře paláce, Pietro Garzoni právě dopisoval list.

Seděl bez hnutí na vyřezávané židli, rovný jako svíce, s lokty opřenými o desku stylového psacího stolu. S parukou napudrovanou stříbřitým pudrem, v černém, zlatem premovaném kabátci působil spíš dojmem hrobníka. Protáhlé oči dravce a nelítostně sevřené rty prozrazovaly nepružný charakter a železnou vůli.

Místnost byla naplněná vůní vosku z hořících svící a tlumené světlo dokázalo jen částečně zjemnit onen neutěšený a přísný dojem, který vyvolávalo vybavení i stěny obložené odshora až dolů tmavými modřínovými kazetami.

Státní inkvizitor signoval dopis, psaný těsným a nervózním rukopisem. Chvilku počkal, až inkoust zaschne, pak na papír ještě foukl a zamával jím, aby uschl rychleji. Vzápětí vložil list do obálky. Vzal svíčku a rozehrál nad ní pečetní vosk. Čekal, až hustá červená hmota skane na papír. Přiložil pečeť. Povzdechl si a nechal obálku ledabyly sklouznout na vyleštěnou desku masivního psacího stolu.

Vysokými okny za jeho zády, vedoucími do zahrady, nakukovaly do pokoje první hvězdy.

Garzoni znuděně zabubnoval prsty na mahagonovou desku stolu, pak popadl zvonek, jako by jej chtěl rozdrtit, a vši silou zazvonil.

Za několik okamžiků se objevil jeho komorník. Garzoni mu předal obálku. Muž ji uchopil a zaváhal.

„Co ještě okouníš?“ obrátil se k němu podrážděně inkvizitor.

„Excelence,“ vyhrkl muž roztřeseným hlasem, eskalujícím do přerývané, lámající se fistule, „chce s vámi mluvit nějaký muž, říká, že se jmenuje Zago. Tvrdí, že pro vás má velice naléhavé zprávy.“

Zago, zajisté, ten otrapa, pomyslel si inkvizitor. Znovu si povzdechl. Přes všechny své nedostatky to byl jeden z jeho nejspolehlivějších mužů.

„Ať jde dál,“ zaburácel „tak na co ještě čekáš?“ Máchl zlostně rukou, jako by chtěl komorníka odehnat.

Muž začal couvat a přitom se ukláněl a pořád dokola opakoval „Excelence“, až nakonec došel ke dveřím, které za sebou zabouchl.

Garzoni si povolil límeček, opřel si tváře do dlaní, zavřel oči a ponořil se do ticha, které ho na krátký okamžik obklopilo. Pokud se ho Zago rozhodl poctit svou návštěvou, muselo se stát něco mimořádně důležitého.

Uslyšel zaklepání na dveře.

„Vstupte!“ zařval.

Dveře se otevřely a do místnosti vstoupil Zago.

Měl dlouhé světlé vlasy, tak špinavé a mastné, že připomínaly spíš vybledlá stébla mokré slámy. Vzadu je měl stažené do culíku, z něhož se jeden umaštěný pramen uvolnil a padal mu přes obličej až na límec umolousané košile. Jeho nemilosrdné, blankytně modré oči, úzký nos a ústa plná černých, polámaných zubů byly jedinými dominantami jeho jinak mdlé a nevýrazné tváře.

Garzoni se musel hodně ovládat, aby nedal najevo své znechucení nad jeho zevnějškem. Z toho muže se mu zvedal žaludek. S vypětím všech sil se ovládl a nabyl opět svého bývalého klidu, jelikož nehledě na to, jak vypadal, byl tenhle lamželezo k nezaplacení.

„Hleďte, Zago!“ začal. „Nuže, jaké novinky mi přinášíte?“

Zdálo se, že Zago chvíli váhá, škrábaje se po své vybledlé, tvarohovité tváři, a pak sotva znatelně, téměř proti své vůli řekl pouhá dvě slova.

„Nijak dobré.“

Státní inkvizitor se podíval ke stropu v naději, že tam nalezne útěchu. Jeho velké kaštanové oči okouzleně tékaly po velkolepé nádheře a slávě Tintorettova *Návratu ztraceného syna*, vyjímajícím se v osmibokém zlaceném rámu: průhled do zelené zahrady, radující se postavy a šťastné objetí otce a syna.

Avšak ani obraz, jakkoli byl krásný, jej nemohl zbavit vtíravého pocitu úzkosti, který v něm vyvolala Zagova slova.

Opět sklouzl pohledem na muže před sebou, jenž působil dojmem ztraceného trosečníka.

„Tak tedy mluvíte,“ vybídl ho.

„Vaše Excellence, nebudete z toho mít radost,“ pokračoval Zago, dávaje si s odpovědí načas.

Garzoni se třásl netrpělivostí a narůstajícím vztekem. „No tak, co by mohlo být ještě horšího? Skutečně si myslíte, že se vám podaří mě něčím ohromit? Po všech těch zprávách, které se k nám dostávají ze světa?“ Po palbě otázek se inkvizitor nadechl a pak pokračoval a vyjmenoval celou řadu špatných zpráv, jež ho tížily na srdci. „Všechno nasvědčuje

tomu, že Rakousko a Francie se chystají uzavřít nové, byť komplikované spojení: hrabě Kounic se snaží, seč může, aby ze strany Ludvíka XV. podnítl rozkol s Fridrichem II. Na druhé straně stojí Rusko a Británie, jež jsou jen krůček od podpisu dohody. Prusko váhá, zda se zapojit. Situace je výbušná, můj milý Zago. Rakouská Marie Terezie pokukuje po Slezsku: ráda by si jej připojila ke svým už tak rozsáhlým državám a Benátky se vzhledem k rozložení sil v poli střezí toho, aby se přiklonily na tu, či onu stranu. Ostatně, co jiného také můžou dělat? Nic by tím nezískaly. Neboť jako že se Pietro Garzoni jmenuju, nikoli ve válce, ale ve schopnosti vést dialog se skrývá naše budoucnost. Ale proč vám to vlastně povídám, cožpak vás to může zajímat? Vás, mé černé svědomí, jenž pracujete ve stínu noci, abyste uskutečňoval mé tajné plány?“

Inkvizitor se na chvíli odmlčel. Pak znovu pokračoval, jednak protože si potřeboval ulevit, jednak proto, že v hloubi duše věřil, že nic horšího než to, o čem už věděl, se stát nemůže.

„Žijeme ve špatných časech, milý Zago. Dóže Francesco Loredan je slabý, průměrný člověk nevalné kultury a navíc s velice chabou schopností se rozhodovat. Právě v tomto okamžiku, zatímco my dva tady spolu rozmlouváme, ach, škoda slov, je sužován nemocí a upoután na lůžko. Tím nechtěně poskytuje ještě víc prostoru těm, jimž je trnem v oku – ti neváhají využít příležitosti a na veřejnosti jej zostudit. A teď mi řekněte, co horšího se ještě může stát?“

Zago se zhluboka nadechl, jako by k tomu, co se právě chystal říct, potřeboval tolik vzduchu, kolik byly jeho plíce schopny pojmout.

Pak přerušil ticho.

Stačila čtyři slova.

„Giacomo Casanova se vrátil!“

A to byl začátek konce.

Jakmile Pietro Garzoni to jméno uslyšel, vyskočil zprudka ze židle, až málem ze stolu svrhl kalamář.

Pocítil náhlý nedostatek vzduchu, a tak si ještě víc povolil naškrobený límeček a rozeplnul dlouhý černý kabátec.

Giacomo Casanova! Jaká opovážlivost!

Ten muž je jako prokletí. Jeho neřesti, neblahý vliv na ženy, poví-
dačky o tom, že je pod ochranou okultních sil... Podle posledních
zpráv měl být přece ve Vídni! Na mysli mu vytanula několik let stará
vzpomínka na to, když Giacomo Casanova opouštěl Benátskou repub-
liku: teprve tehdy si Garzoni konečně oddechl, neboť ten muž pro něj
byl ztělesněním moru i hladomoru v jedné osobě. Pod jeho rukama se
všechno měnilo v pláč a zmar. Je pravda, že ho lid zbožňoval, ženy po
něm šilely, literární a umělecké kruhy k němu vzhlížely jako k jakémusi
prototypu rebelujícího antihrdiny a ke svému vzoru. Jenomže pravda
je taková, že Casanova je prokletím řádu a disciplíny. A jen Bůh sám
ví, kolik řádu a disciplíny je zapotřebí ve městě, jako jsou Benátky –
republika, zmítající se mezi hráčskými kluby a hazardem, divadlem
a nevěstinci, salóny a tavernami, byla jako sud prachu připravený
každou chvílí vybuchnout, bylo to vrtošivé město, přelévající se sem
a tam jako voda v laguně, na které se zrodilo, chlípá žena, ochotná
odevzdat se tomu, kdo nejlépe ze všech uspokojí její choutky a vrtochy.

Zkrátka, od muže, jako byl Casanova, se dalo očekávat cokoli. Proto
uvítal zprávu o jeho návratu s podobným nadšením, jako by se právě
dozvěděl o epidemii neštovic.

„Jste si tím jist?“ zeptal se Garzoni nevěřící. „Viděl jste ho? Byl
to opravdu on?“ Otázka ho pálila jako oheň. „Tak mluvte, ksakru!“

Zago si nervózně odkašlal. „Viděl jsem ho na vlastní oči.“

„A kde?“

„V hostinci Do Mori v San Polu, nedaleko mostu Rialto. Vaše
Excelence to tam zná.“

„A kdo by neznal to doupe povalečů a darmošlapů?“ Státní inkvi-
zitor zrudl vzteky.

„Sešel se tam s nějakou ženou.“

„Se ženou?“

„Ano, ale nebyla zdejší.“

„Jak to myslíte?“

„Byla to Rakušanka, dvorní dáma. Měla za úkol přivést Casanovu do paláce své paní.“

„Víte, o koho jde?“

„O hraběnkou Margarethe von Steinberg.“

Garzonimu to jméno nebylo cizí. Ale Zagovi to dozajista vykládat nebude. Bude lepší, když některá tajemství zůstanou neodhalena. Marně si ale lámal hlavu, proč se Casanova vrátil domů, aby se tu sešel s urozenou Rakušankou. Co má asi za lubem?

„To není všechno, Vaše Excellence.“

„Cože, ještě něco?“ Garzoni nevěřil svým uším.

„Ano.“

„Dobrá, poslouchám.“

Inkvizitor se opět usadil za psací stůl. Po pravdě se za něj spíš zhroutil, jak jím Zagova zpráva otřásla. Jeho oči, plné vzteku, najednou vypadaly unaveně v předtuše nastávajících událostí – afér a skandálů. Protože jedno bylo jisté: jakmile tenhle zatracený Casanova začal spřádat některý ze svých ďábelských plánů, vždycky to skončilo zástupem zoufajících si dívek, zostuzených otců a zhrzených nápadníků, odhodlaných se pomstít. A Benátky se topily v chaosu.

„Strhla se rvačka,“ pokračoval Zago.

„Byli nějakí mrtví?“ V inkvizitorových myšlenkách na okamžik vzplála jiskřička naděje. Dostat Giacomu Casanovu za vraždu bylo jeho tajným snem.

Zagův sklíčený obličej byl však dostatečně výmluvný.

„Je mi líto, Vaše Excellence, jen pár vyražených zubů a zlámaných hnátů. A to nemluvím o tom, že ti druzí si na tu holku dovovali.“

„Na tu rakouskou komornou?“

„Jo, přesně tak.“

„Samozejmě, to mě mohlo napadnout!“ Garzoni už se déle neudržel a rozhořčeně vykřikoval. Měl co dělat, aby svůj vztek udržel na uzdě. „A těmi druhými myslíte koho?“

„Rytíře Andreu Zanona a jeho dva kumpány.“

„Můžou nám být nějak užiteční?“

„To netuším.“

„Hm...“

„Snad kdybyste chtěl využít jejich nenávisti k odstranění Casanova,“ přemýšlel nahlas Zago.

Garzoni zakroutil hlavou: „Ne, Zago, nic takového. Musíme se mít na pozor. Casanova je nevyzpytatelný a nebezpečný. Léčku zavětrí na sto honů. Ale zajímalo by mě, jestli u sebe neměl zbraň. Zákon to zakazuje.“

„Neměl. Teda jestli by se za zbraň nedal považovat džbán a vidlička.“

Inkvizitor se rozesmál. Na okamžik to vypadalo, že ho ta představa téměř pobavila. Ale v jeho krákoravém, skřípavém smíchu nebylo nic uvolňujícího, jen hořký podtón bezmoci a porážky. Proti své vůli si musel přiznat, že toho muže, jenž se vysmíval zákonům i pravidlům, svým způsobem obdivuje. Možná na něm obdivoval jeho bezstarostnou lehkovážnost, s níž svůj život přizpůsoboval svým touhám, a ne naopak. On, Casanova, jediný, komu bylo vše odpouštěno pro jeho šarm a jeho nespoutaný, bláznivý způsob života, jež si žil po svém. Ano, Garzoni tomuto muži, jemuž Benátky dávaly vše navzdory všem společenským konvencím a zákonům, ve skrytu duše záviděl.

Byl to však jen prchavý okamžik náhlé slabosti. Pak se v jeho pohledu opět zablesklo odhodlání a touha po moci. On je přece inkvizitor, ochránce řádu a mravů, on by se nikdy nesklonil před falešným sentimentem neřesti a nestoudnosti, jejichž heroldem Casanova bezpochyby byl.

„Ještě něco?“ utrousil.

„Ne.“

Garzoni mávl unaveně rukou. Krajková manžeta na jeho rukávu zasvištěla vzduchem.

Pak se zhluboka nadechl a vytáhl z kapsy kabátce miniaturní stříbrný klíč. Strčil jej do zámku jedné ze zásuvek psacího stolu. Otočil klíčkem a zámek cvakl.

Inkvizitor vyndal ze šuplíku sametový měšec.

Hodil jej Zagovi a ten jej chytil do rukou.

„Pro tebe,“ řekl, „je tam sto *zecchinů*.“

Dal si načas, aby právě vyřčená slova nabyla potřebné váhy. Pak dokončil své instrukce.

„Nespustíš toho zaprodance Casanovu z očí, budeš jako jeho stín. Vyslídíš všechno: co dělá, kam jde, se kterými ženami se schází, jak tráví dny i noci, a budeš mě informovat o každém jeho kroku. Nic ti nesmí uniknout. Je ti to jasné?“

„Ano.“

„Je ti to jasné?“ zopakoval státní inkvizitor ještě hlasitěji. Oči mu při tom plály jak rozžhavené uhlíky.

„Ano, Vaše Excellence.“

„Velmi dobře. Můžeš jít.“

A zatímco se Zago blížil ke dveřím, Garzoni znovu vstal, přejel rukou po desce stolu a shodil na zem vše, co na ní leželo: kalamář, brka, dopisy, lejstra, pečtní vosk i pečete, nožík na otevírání dopisů.

„Ať se na věky škvařím v pekle, jestli tě tentokrát nedostanu, prokletý Casanovo! Už brzy se budeš houpat na šibenici na náměstí svatého Marka!“ křičel.

Zagovi hrůzou ztuhla krev v žilách.

HRABĚNKA

„Počkejte tady,“ zašeptala mu Gretchen a podívala se na něj očima, v nichž se třpytila stříbrná žilka jejích šedých duhovek. „Hraběnka vás přijme za chvíličku.“

Giacomo s úsměvem přikývl. Dívka se mu líbila a ještě víc se mu zamlouval tenhle druh tajemství. Ještě před chvílí si vychutnával společnou plavbu po benátských kanálech – měňavou záři zapadajícího slunce, odrážejícího se na modrozelené hladině laguny, velkolepost kanálu Grande i bělostné kudrlinky zčeřeně vody –, ale především si užíval přítomnost své půvabné společnosti.

Gretchen ho požádala, aby počkal v místnosti, z níž se vzápětí vyklubala velkolepá knihovna: tmavé regály, řady svazků se zdobenými hřbety, vzácné edice a zejména tituly svědčící o dobrém literárním vkusu jeho hostitelky.

Giacomo se nechal unést pohledem na vysoký strop a fresky na stěnách. Na barevných vitrážích oken, zakončených plnými oblouky, se jako plamenné jazyky odráželo světlo svící hořících v majestátních svícnech.

Aby si zkrátil čekání, začal si prohlížet tituly knih vyrovnaných na policích: Voltaire, Laurence Sterne, Homér, Alexander Pope, Carlo Goldoni, William Shakespeare či Anton Ulrich von Braunschweig... Nakonec se zastavil u kouzelného vydání *Gulliverových cest* od Jonathana Swifta.

Vyndal knihu z police a pohodlně se usadil do křesla, potaženého sametem. Pomalu v ní listoval a žasl nad elegantním písmem, kvalitou papíru i nad propracovaností vazby.

Literatura byla jeho vášní a předpokládal, že hraběnka na tom bude nejspíš podobně, soudě dle její bohaté a pestré sbírky titulů. Najednou mu začala připadat přitažlivá a v okamžiku, kdy ji poprvé spatřil, ucítil, že se setkal s velkodušnou a svůdnou bytostí.

Nebylo na ní nic obyčejného: Margarethe von Steinberg byla obdařena autentickou a současně podivuhodnou krásou. Giacomo si všiml, že její obličej s výraznými, ale okouzujícími rysy vyzařuje jistou nepopsatelnou přitažlivost, jako by vůle této ženy byla schopná k sobě připoutat jakéhokoli muže a změnit jeho touhu v posedlost, slast v extázi a nevinnou hru ve výzvu na souboj.

Byla krásná a svým způsobem i nebezpečná. Zelené oči, v nichž se občas nečekaně zablesklo, dlouhé světlé vlasy, vlnící se v jemných kadeřích jako tencí hadi, plná, smyslná ústa... všechno – dokonce i nepatrné, koketní materské znaménko nad horním rtem, jež ještě víc podtrhovalo její půvab – se v ní přetvářelo v samu podstatu svůdnosti.

I přes veškerý její půvab v ní však bylo cosi, co v člověku vzbuzovalo zvláštní pocit neklidu. Možná jej způsobovala záře jejích živých, neustále třekajících očí, prozrazujících povahu ukovanou ze vzácné slitiny houževnatosti a temperamentu.

„Takže vy budete Giacomo Casanova...“ Hraběnčin hluboký hlas zněl zastřeně.

„K vašim službám,“ odpověděl stroze Casanova a přitom se elegantně uklonil.

Margarethe si jej změřila pohledem a zkoumala ho, jako by se snažila zjistit, zda je tento muž hoden pověsti, jež ho předchází.

„Vida, pane Casanova,“ řekla, „musím připustit, že jste mne mile překvapil. Nemluvě o tom, že se vám podařilo vytvořit osobnost, která dalece přesahuje váš již tak slibný zevnějšek: dobrodruh, svědce,

šermíř, literát, a dokonce alchymista, pokud jsem byla správně informována.“

„To skutečně stojím za celou sít špehů?“ usmál se Giacomo.

Po Margarethině tváři přelétl náznak uspokojení. „A vy snad špeh nejste, dokonce ve službách monarchie, k níž patřím i já? A co může být pro špeha, navíc nesporných kvalit, prospěšnější, nežli předivo pohledů a slov šeptaných pokradmu ostatními vyzvědači? Nebo to snad chcete popřít?“

Giacomo se neubráníl, aby nedal najevo překvapení, ale vzápětí tento pocit zmizel tak rychle, jako se objevil. Zdálo se mu, že tato žena o něm ví daleko víc, než kolik se dozvěděl on o ní. Což bylo po pravdě velmi málo, skoro nic. Umínil si, že se před ní bude mít na pozoru a že s ní bude jednat s jistou obezřetností. Nechtěl riskovat, že se dopustí největší chyby svého života. Nejenže se s ním chtěla sejít, dokonce pro něj přímo poslala... A k tomu s dokonalým načasováním. Marně přemýšlel, co může být důvodem jejího pozvání, a cítil, jak v něm prvotní zvědavost vystřídala narůstající netrpělivost.

Hraběnka byla oblečená do úchvatných šatů perlově šedé barvy. Hluboký, velkorysý výstřih dával na odív plná, bělostná ňadra. Její drásavou, divokou krásu podtrhoval zářivý rubín, odrážející krvavé záblesky světla, jako by chtěl na jejím dekoltu rozlítit požár, a náušnice, vykládané několika menšími rubíny.

Giacomo cítil, jak mu v žilách začíná vřít krev. Díval se na ni pohledem rozhodně delším, než by se slušelo. Ale není to koneckonců právě to, co se od něj očekává? A pak, jedním si byl jist: nikdo ho nepovažoval za džentlmena, tak proč by se měl snažit dokazovat opak?

Margarethe vypadala, že si jeho pohledu nevšimla, nebo alespoň předstírala, že ho nevidí. Pokračovala tam, kde předtím přestala.

„V každém případě, pane Casanovo, ponecháme-li stranou vaši nedávnou minulost, v současné chvíli mi leží na srdci daleko víc vaše blízká budoucnost, v níž já osobně spatřuji jeden z nejvelkolepějších milostných úspěchů v celých Benátkách.“

„Opravdu?“ otázal se Giacomo, jako by nemohl uvěřit, jak málo dokáže hraběnka nahlédnout věci přístí. „To jste si mě pozvala jen kvůli tomu? Abyste mi oznámila, že mě brzy čeká milostné dobrodružství?“

Margarethe mávla opovržlivě rukou, jako by od sebe chtěla jeho slova odehnat.

„Pane Casanovo, dovolte, ale skutečně jste mne velice zklamal!“ odvětila s jízlivostí v hlase, které si Giacomo nemohl nevšimnout. „To opravdu ne. Nenechala jsem si vás sem přivést jen proto, abych vám sdělila něco tak samozřejmého...“

„Tak to jsem vám skutečně vděčný, hraběnko,“ skočil jí do řeči. „Nuže, čemu tedy vděčím za vaše pozvání?“

Margarethe si shovívavě povzdechla, jako by mluvila s dítětem. V jakési hravé rozmrzelosti našpulila rty, čímž její tvář získala ještě půvabnější výraz.

Giacomo cítil, jak znovu upadá do léčky jejích půvabů. Byť nepochyboval o tom, že si hraběnka dala záležet, aby svůj výraz přivedla k naprosté dokonalosti, takže se stěží mohl minout účinkem, přesto se od toho rozkošného pohledu nedokázal odtrhnout. A tak se mu raději zcela vzdal bez ohledu na to, co si o tom pomyslí ona. Je rozhodně lepší stát se bezbrannou obětí její svůdnosti a nestydět se za svou zranitelnost. Život ho naučil, že škrobenost a kalkul citům ani trochu nesvědčí. A že udělá lépe, když se jim vydá na milost a nemilost.

Margarethe se dlouze odmlčela, ale pak mu sdělila důvod svého pozvání:

„Pane Casanovo, nebudu chodit kolem horké kaše. Je-li pravda alespoň polovina z toho, co se o vás – ať už zaslouženě, či nezaslouženě – stále dychtivěji povídá, pak s vámi chci uzavřít sázku.“

„Sázku?“ opakoval nechápavě Giacomo. „Přiznávám, že mě ta představa docela pobavila... ale, dovolte, proč bych měl vaši sázku přijmout?“

Hraběnka s odpovědí chvíli vyčkávala. Pak se na něj podívala zpoza svých dlouhých řas a řekla něco, co se Giacomovi rozhodně zamlouvalo.

„To je docela snadné: zkrátka proto, že jí nedokážete odolat.“

Giacomo byl ohromen. Jako by tato žena viděla do nejskrytějších zákoutí jeho duše. Ta představa jej bavila a udivovala zároveň. Nemluvě o tom, že pro něj zábava a vzrušení představovaly skutečný elixír života.

„Dobrá, tak mi tedy konečně řekněte, oč jde, ať vám můžu potvrdit, zda máte pravdu, či zda se mýlíte.“

Hraběnka jako by nečekala na nic jiného. Stále však byla ženou, která byla zvyklá řídit osudy druhých, a tak si s odpovědí dávala načas. Neboť i tomu nejpošetilejšímu z pošetilých muselo být jasné, že její obchodní a vyjednávací talent nezná hranic ani porážek. Ve vši úctě k protistraně.

Ale Giacoma podobné obavy netrápily. Bral život takový, jaký je. Lehkomyslnost, která se mu zračila v očích, byla jeho tajnou zbraní, halící ho svým kouzlem jako štítem. S ní bude čelit i této výzvě.

„Tak tedy poslouchajte,“ pokračovala konečně hraběnka. „Znáte muže jménem Niccolò Erizzo?“

Giacomo se na chvíli zamyslel. Ve skutečnosti mu to jméno bylo víc než známé.

„Samozřejmě. Niccolò pochází z patricijské rodiny. Je to muž rozličných choutek. Jeho touha po moci je dobře známá, téměř legendární, má vlivné kontakty, vytríbený cit pro politikaření, jenže ve své podstatě není nakonec nikým jiným než jedním z mnoha vykradačů vraků. Mužem, jenž touží po jediném: napěchovat si kapsy tím, co ještě z Benátek zbylo.“

„Ach ano, zajisté, to všechno se o něm dá určitě říct, ale já se teď nehodlám bavit o něm. Víte, pane Casanovo, Niccolò Erizzo vlastní jeden klenot, mnohem vzácnější než peníze a mnohem přitažlivější než moc. Tím klenotem je jeho půvabná, nevinná dcera Francesca se smaragdovými očima a rusými vlasy, která bude brzy ve věku na vdávání.“

Giacomo se sarkasticky pousmál. „Asi začínám tušit, co mi hodláte navrhnout...“

„Ještě se z vítězství neradujte, pane Casanovo. To, oč vás hodlám požádat, není nic víc a nic míň než to, co můžu očekávat od muže

vašich kvalit: svést Francesku a přinést mi důkaz o její ztracené nevinosti, až její pevnost dobudete. Troufáte si na takový úkol?“

„Měl bych snad vaši provokativní výzvu – a s tím i všechny potíže, které z ní mohou vyplynout – přijmout jen proto, že mě o to žádáte? Nezdá se vám, že trochu přeháníte, madam?“

„Ne, pane Casanovo,“ pokračovala hraběnka, která jen s obtížemi skrývala úsměv, „vy mou výzvu neodmítnete jednoduše proto, že uspějete-li v této banální záležitosti – neboť pro svůdce vašeho formátu se jedná o skutečnou maličkost –, za odměnu dostanete mě.“

„Vás?“ Giacomo zvedl obočí v nevěřicím úžasu. Tahle záležitost začínala být doopravdy zajímavá.

„Přesně tak! A nesnažte se mi namluvit, že vás ta nabídka alespoň trochu nezaujala.“

„Naopak, jsem polichocen, má paní. A také snad... trochu překvapen.“

Byl ohromen její přímočarou živelností. Tahle žena si ho právě kupovala v jakémsi výměnném obchodu. Musel si přiznat, že se mu představa, že má být nástrojem v rukou někoho jiného, vůbec nezamlouvá, ale současně bylo v jejím návrhu cosi natolik nevšedního a výstředního, že mu nedokázal odolat.

„Skutečně? A pročpak?“ zeptala se hraběnka.

„Protože už jen to, že bych se vám směl dvořit, by pro mne bylo zdrojem nevýslovného potěšení. Získat vás navíc jako odměnu za tak snadné vítězství, za jaké onu záležitost s Franceskou Erizzo považuji, to mi připadá skoro jako porážka – jako bych se měl onoho potěšení vzdát.“

„Tak to si ještě musíte poslechnout druhou část mé nabídky.“

„Aha! Takže to není všechno?“

„Pokud byste čirou náhodou neuspěl a Francesku se vám svést nepodařilo, nejenže přijdete o svou odměnu, ale navíc se budete muset smířit s myšlenkou, že mě už nikdy mít nebudete.“

„Takže je to všechno jen pouhá hazardní hra?“

„Ne, pane Casanovo,“ odvětila Margarethe, „řekněme, že do vás vkládám jisté naděje. Věřím ve vaše schopnosti a doufám, že již brzy bude mou odměnou noc rozkoše, která zažehne můj benátský pobyt vášní. Ať tomu věříte, nebo ne, jsem žena, která je zvyklá dostat to, co chce. Radím vám proto dobře, abyste mne nezklamal. Dáte si kávu? Zákusek?“

Margarethina poslední slova se mezi nimi vznášela s nenucenou lehkostí, jako by byla jakousi ledabylou, téměř vulgární tečkou za jejich rozhovorem.

Ta žena byla neuvěřitelná. Právě se mu sama naservírovala až pod nos, a teď mu nabízí zákusky? Přirozeně, byla to Rakušanka, žena praktická a neuvěřitelně přímočará, přesto Giacomo cítil, že se ještě nikdy za celé ty dlouhé roky, vyplněné dobrodružstvím a nečekanými zvraty osudu, necítil tak vyvedený z míry. Na druhé straně byl mužem znalým světa, a jestliže mu chtěla tato okouzlující bytost dopřát hned dvojí odměnu, aniž by za to cokoli požadovala, proč ne, jemu to zatraceně vyhovovalo. Nepochyboval o tom, že se za jejím návrhem skrývá něco víc, ale tomu určitě časem a po několika chytře položených otázkách přijde na kloub. A navíc má dobré vyhlídky na to, že se při tom skvěle pobaví.

Cožpak nebyla právě zábava kořením života? Toho jeho určitě.

A tak, aniž by si tím příliš lámal hlavu, kapituloval. Alespoň prozatím. A návrh té tajuplné ženy přijal.

„Zajisté,“ odpověděl. „Vaši kávu si dám velmi rád.“